

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Negyedévre	120 K
Egy óra	40 K

Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obáthyeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 32.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beckserek, 1920.

XLIX. évfolyam, 192. szám.

Csütörtök, 1920 szeptember 2.

A jókedvű tallian

rossz tréfái kifogyhatatlanok. Európának ez a könnyelmű és rakoncátlan fia mindég újabb csinyeken töri bozontos üstökét. Tegnap Dalmáciában, ma Fiumében, holnap Albániában próbálja felgyújtani a szomszédok házáat, hogy elorozza azok belső békéjét. Ez, a mások belső békéje az, mely annyira fáj a sanda szomszédnak, Itáliának. A jókedvű tallian ugyanis ott-hon a saját nyájában egy idő óta a legkevésbé sem jókedvű, sőt lehet mondani: a gond, a keserűség, a jövő miatt való aggodalom és züllött közéletének, gazdasági és társadalmi bajainak garmadája mind-nagyobb buskomorsággal vonja be a tallianok hivalkodó országát. Megfoghatatlan, hogy még mindig van kedve ebben a majdnem kétségbeejtő helyzetében tréfát üzni.

Európa békéjének a pilléreit fűrészeli állandóan a nyughatatlan tallian. A fiumei kérdés döntés előtt áll. A döntést, amelyet Párisban, Londonban, San-Remóban nem mertek meghozni, a megoldást, melyen az összes kormányok azóta is szünet nélkül törnek a fejüket, most Giolitti egyoldalulag, a másik érdekelt fél megkérdezése nélkül akarja elintézni. A mai jelentések szerint Olaszország annektálni fogja Fiumét s ezáltal Európát és a délszláv államot fajt accompli elé állítja. Ez a luzerni találkozás eredménye, ha hinni lehet az igazmondás erényével nem igen büszkélkedő olasz politikusoknak és sajtónak.

Itália merész kalandor politikájának azonban ez a fiumei kérdés csak egyik felvonása. Dalmácia a második fevonás. És Albánia a harmadik. Most egyszerre akarja lejátszani a komédiások komédiása mind a három felvonást az ő saját szerzeményü rémdrámájának. Mit törődik a kontár szerző azzal, hogy a drámában vér is foly?

Ami most odalent Albánia határán történik, az nem a régi rablóbandák megszkott portyázása. Rendszeres háboru az melynek sötét és véres háttérében tüzesóvával a kezében ott settenkedik a tallian.

És nem titkolja már, hogy ő az, aki mindig és mindenütt kerékkötője akar lenni a békének. D'Annunzio a tehetetlenül rikácsoló poéta, a humoros légi hajós, mitán Fiumében eljátszotta összes kis játékaikat, most nyíltan tudomására hozza az ámuló világnak, hogy ma vagy holnap, de mindenesetre már legközelebb repülőgépen elhagyja végleg Fiumét és ugyancsak repülőgépen Albániába siet, hogy ott el- lenünk harcoljon. Ugy látszik, most az egyszer tényleg igazat mondott a magas szárnyalású dalnok.

Az Egyesült Államok újra harcra vágyik.

New-York. Az Egyesült-Államok külpolitikájában nevezetes fordulat állott be. Az Uno elhatározta, hogy a bolsevisták elleni harcban aktív részt fog venni. Colby államtitkár a francia, angol és olasz követségekkel már érintkezésbe lépett egy közös akció megtárgyalására vonatkozólag.

London. Varsói hírek szerint a lengyelek győztes előnyomulásuk dacára sem változtatták meg békefeltételeiket. A lengyel hadsereg északon Pinskig fog előnyomulni, amely helység 100 mértföldnyire van Oroszország belsejében, ilyen módon akarja magát Lengyelország egy új vörös támadás ellen megvédeni.

Amsterdam. Moszkvából jelentik: A vörös hadsereg rövid időn belül új offenzívát kezd.

Wien. Diplomácia körökből jelentik, hogy Oroszország és Lengyelország közötti ellentét abban csucsosodik ki a legjobban, hogy Oroszország Németországgal közös határt akar. Ezt a feltételt Len-

gyelország már Franciaország folytonos ellenzése folytán sem teljesítheti.

London. Az angol kormány most tanulmányozza Szovjet-Oroszország válaszjegyzékét. Jól értesült körök véleménye szerint a jövőben Anglia nem folytatja eddigi akcióját, hanem a lengyel- és oroszországi delegációt bizza meg a vitás kérdések elintézésével.

London. Moszkvai jelentések szerint Lomsk vidékén elkezdett harcok folynak.

Moszkva. (Hiv. jel.) Varsó irányában a Viskov-Stanislavov vonaltól nyugatra harcolunk. Breszt-Litovsk vidékén tovább nyomulunk előre. Zamojskot elfoglaltuk. Lemberg közvetlen keleti határán harcolnak csapataink. E harcokból 300 foglyot és 20 ágyut hoztak be. Tarnopol kerületében a Strypán való átkelés után csapataink győztesen nyomulnak előre. Délen a Krimen-Orjehovi vonalat tartjuk. Vasilievet elfoglaltuk.

***

BEOGRADI HIREK.

Beograd. Az állami monopóliumok igazgatósága határozatot hozott, mely szerint a monopol törvényt egész Jugoszláviára életbe lépteti. A pénzügyorségi ki- rendeltségeket, amelyek a Szerbián kívül eső részekben szedték eddig a monopol ille- tékeket, rövidesen az állami monopol igaz- gatóság delegáltjai fogják fölvaltani.

Beograd. Az albán betörés elől menekült lakosság fölsegyezésére és élelmezésére a közlelmezési miniszter 80 millió dinár hitelt kért.

Beograd. Az utóbbi időben a külföldi valuták ismét erősen emelkedő irányzatot mutatnak. A pénzügyminiszter éppen ezért rendeletet adott ki a külföldi valuták hivatalos kurzusáról. Eszerint (100 darabonként értve) francia frank 150 dinár, belga frank 150 dinár, lira 105 dinár, Svájci frank 308 dinár, Cseh korona 40 dinár. Egy dollár 20 dinár, 1 font 80 dinár.

Beograd. A beogradi tartományi képviselők azt a javaslatot terjesztik a parlament elé, hogy a parlamentben egy állandó külügyi bizottságot szervezzenek. E javaslat dolgában a parlament már a jövő héten fog dönteni.

Beograd. Parlamenti körökben élénk érdeklődés nyilvánul meg a legközelebb napirendre kerülő kérdések iránt. Inter-

pellációk fognak elhangzani a következő kérdésekről: Az adriai kérdés. A trieszti károsult jugoszláv polgárok kártalanítása. Mennyi hadikárpótlást kap Szerbia. Mi az oka a legutóbbi albán betörésnek.

HARCAINK AZ ALBÁN FRONTON.

Üsküb. Tegnap délután a jugoszláv csapatok átlépték a Drym-folyót és az ellenséget a Mali Brati állásokig szorították vissza. Debra egész környékét megtisztítottuk az ellenségtől. Az albánok elleni hadműveleteket Krsta Miljanity tábornok vezeti.

Üsküb. Vasjat és Bisan elfoglalásánál az ellenség nagy ellenállást tanúsított, azonban tüzéségünk és repülőink akciója következtében óriási veszteségekkel visszavonultak.

Podgorica. A legfelsőbb hadvezetőség parancsa értelmében hadseregünk folytatja előnyomulását az albán front északi részén. Skutari irányában csapataink sikeresen üldözik az ellenséget.

Beograd. Minthogy az albán betörés eddigi hadműveleteink folytán kellőképpen meg van büntetve, a legfelsőbb hadvezetőség elrendelte, hogy hadseregünk hadműveleteit a régi határ elérésénél szüntesse be. A határmegállapítás diplomáciai úton fog megtörténni.

FIUME KÉRDÉSE.

Róma. A külügyminiszter 26-án dél előtt fogadta a fiumei delegációt, mely Fiume gazdasági helyzetéről tett neki jelentést és sürgette Fiume kérdésének elintézését. Az olasz kormány támaszkodva arra a passzív magatartásra, amelyet Lloyd George a luzerui tanácskozásokon Fiume kérdését illetőleg tanusított, elhatározta, hogy Fiumét annektálja. A kormánynak ezen elhatározását támogatja több előkelő olasz politikus, akik azon az állásponton vannak, hogy az esetleg Jugoszláviával ebben a tárgyban folytatott konferenciák úgy sem vezetnek volna eredményre.

VESZNYITÝ ÉS VENIZELOS TÁVIRATVÁLTÁSAI.

Beograd. Dr. Vesznyity táviratot intézett Venizeloshoz a következő szöveggel: „Kedves miniszterelnök ur és barátom! Fogadja legjobb kívánságaimat felgyógyulásához és annak az örömmel adok kifejezést, hogy a két ország közötti barátság kiepitésének munkáját tovább folytathassuk együtt. Üdvözlí Vesznyity.“ Venizelos így felelt: „Fogadja kedves miniszterelnök ur és barátom leghöbbször köszönetemet jókívánságaiért. Szerencsésnek érzem magam, hogy folytathatom azt a munkát, amely az országunk közti baráti kapcsolatok megerősítését célozza. Venizelos.“

KICSÖPPENT AZ ANGOL KERESKEDŐ A KRIMBŐL.

London. A „Daily Telegraph“ jelentése szerint Wrangel tábornok, mielőtt Franciaország elismerte volna dél-oroszországi kormányát, már is egy francia syndikatusnak hosszabb időre biztosította a dél-orosz kikötőkön való kivitel kizárólagossági jogát.

OLAHORSZÁG NEM INSOLVENŠ.

Wien. Oláhország wieni követe megcáfolja azon híreket, amelyek szerint Oláhország nem lenne abban a helyzetben, hogy a külföldi államokkal szemben eleget tethetne kötelezettségeinek. Oláhország Angliával szemben eleget tett már adósi mi voltának, a közel jövőben pedig Franciaországnak fizeti vissza a kölcsönkapott pénzt.

OROSZORSZÁG UJ KATONAI BEOSZTÁSA.

Moszkva. Az „Izvestija“ jelenti, hogy most készültek el Oroszország új katonai beosztásának tervével. Eszerint Oroszország 93 katonai kerületre van beosztva, amelyben minden 17—50 éves férfi hadköteles. Oroszország 4 és félmillió férfi fegyverbeállítására számíthat.

OLAHORSZÁGI HIREK.

Bukarest. Hivatalos helyről megerősítik azt a hírt, hogy az oláh király a legközelebbi időben Beogradba megy, ahol meg fogják újítani a régi balkánszerződést.

Bukarest. Take Jonescu az oláh kamarában kijelentette, hogy Jugoszlávia és Csehország között defenzív szerződés jött létre. Északon és a Bánátban Oláhország határkiigazítást fog kapni. A Csehország és Lengyelország közti helyzet javulásában nagy része van Oláhországnak is. Besszarabiára vonatkozó szerződés már elkészült és alá is van írva. A kamarát ezután elnapolták.

A DALMAT TARTOMÁNYI KORMÁNYBAN NINCS VÁLTOZÁS.

Split. (Spalato.) Megirtuk volt, hogy Krstelj dr. tartományi kormányfőnök beadta lemondását. Dr. Krstelj lemondását azonban a kormány nem fogadta el. Megkérték, hogy helyét legalább az amerikai vizsgáló-bizottság munkájának befejeztéig ne hagyja el. A dalmát tartományi kormányban tehát nincs személyi változás.

A magyar nyelv a bíróság előtt.

A vojvodinai ügyvédség küldöttsége az igazságügyminisztériumban. — Átmeneti időt terveznek. — A járásbíróság hatáskörének kiterjesztése.

— Saját tudósítónktól. —

Beograd, aug. 31.

A vojvodinai ügyvédség augusztus hó 31-én küldöttségileg kereste fel az igazságügyminisztert, hogy előtte kifejezze az ügyvédség kérelmét a magyar nyelvnek a jogszolgáltatásban való további érvényesülése tárgyában. A küldöttséget, amelyben a subotica és a veliki becskerekai ügyvédi kar volt képviselve, dr. Petrovics János ügyvéd, dr. Manojlovics János és dr. Vojnics-Tunics István országgyűlési képviselők vezették a miniszter elé. A veliki becskerekai ügyvédek közül dr. Várady Imre, dr. Hubert Zsigmond és dr. Borsodi Lajos vettek részt a küldöttségben.

Az igazságügyminiszter előtt dr. Petrovics subotica ügyvéd hosszabb beszédben kifejtette annak a szükségességét, hogy a Vojvodinában a magyar nyelv használata tekintettel az ittélő nagyszámú magyarságra, elkerülhetetlen a bíróság előtti tárgyalásoknál épügy, mint a beadványoknál. Előadta, hogy az igazságszolgáltatás zavartalan menete és a jogkereső közönség nagy érdeke csak úgy lehet megőve, ha a bíróság előtt a magyar nyelv továbbra is érvényben marad. Kifejtette, hogy nem csupán a nem szlávnyelvű ügyvédek és általában az ügyvédség osztályérdeke teszi indokolttá ezt a követelményt, hanem ennek teljesítése elsőrangú állami és közérdek. Ily értelmű memorandumot is nyújtottak át a miniszternek.

Dr. Trifkovics igazságügyminiszter a küldöttséget lekötő szívesseggel fogadta. Válaszában kifejtette, hogy a kérdés épp most áll megoldás előtt és a magarészéről is annak a nézetének adott kifejezést, hogy néhány év átmeneti idő az igazságszolgálat zavartalan menete érdekében feltétlenül szükséges.

A miniszter szavai után dr. Manojlovics János subotica ügyvéd és országgyűlési képviselő bemutatta a küldöttség tagjait a miniszternek, aki velük még szívesen elbeszélgetett.

A minisztertől a küldöttség dr. Nikolics Brranzsláv államtitkárhoz ment, aki előtt dr. Petrovics megismételte a miniszter előtt mondott szavait. Az államtitkár válaszában ugyancsak biztosította a küldöttséget arról, hogy teljes mértékben méltányolja az ügyvédség kérését és azon lesz, hogy a kérdés az ügyvédi kar megerősítésére nyerjen mihamarabb megoldást.

Ezután az államtitkár és a küldöttség tagjai között fesztelen eszmecsere fejlődött ki, amelynek során az államtitkár arra is kérte az ügyvédséget, hogy az igazságszolgáltatás gyorsasága és egyszerűsítése érdekében szükségesnek mutakozó gyakorlati javaslatokkal forduljanak bármikor a miniszterhez és támogassák ily irányban a minisztériumot működésében. Együtt közölte a megjelentekkel, hogy épen ma került aláírás alá többek között a minisztériumok oly döntése, amellyel a járásbíróság hatáskörét az eddigi 5000 korona értékhatárról 25.000 korona értékhatárra emelte föl.

***

A városi rendőrség átszervezése.

Anno tobák, amikor én még kis diák voltam Becskerekén, épen olyan csöndes, jámbor kis hely volt ez a város, mint ma. Nem veszekedett itt se senki többet, mint más kis városban és szenciaciószámba ment, ha az utcán robogott komoly képpel a város rendőrei közül vagy egy. Az egész utca törte rajta a fejét, hogy vajjon hová megy a „Miklós bácsi“. A rendőrség címzése itt még a félelmetes „biztos ur“ helyett a kedélyes régi „bácsi“ maradt. Ennek a bácsinak megfelelően alakult ki minden Becskerekén. Csak semmi aggasztó sietés. Szép csöndesen is le lehet morzsolni azt a rongyos 80—85 évet, amit a jó istenke ad. És éltek a régi talán ostobán, talán lustán, talán állati nivón — de még mindig lehet rajta vitatkozni, hogy vajjon az az élet nem hozott-e nagyobb boldogságot, több megerősítést és főleg lelki nyugolmat, mint a mai mai ideges, gyors, kapkodva élünk. Szép csöndesen, zavartalanul multak a napok és az öregek flegmáját nem zavarta meg semmi. Az az egész nagy tudás, kultúra, fölfedezés, ami azóta jött, még egyetlen egy ember számára sem tette könnyebbé az életet. Még egy ember se él jobban és kényelmesebben azóta, amióta differenciált lelki életet élnek még a 14 éves taeskö lányok is. A tulságos tudás csak megmaszlagolta az emberek agyát, mert ezt a tudást minden filozófiai itélni tudás nélkül szerezték meg.

Az emberek hajdan több belátással voltak egymás iránt és nem volt épen feltétlenül istenük a pénz. Elnézéssel voltak egymás gyengéivel szemben és nem akartak — nagy általánosságban beszéltek — többnek látszani, mint amik. Ez az igénytelenység és megerősítés okozta aztán azt, hogy a bünözési statisztika a lehető legkisebb volt. Persze, hogy volt annak a régi világban is elég baja. De mi ez ahhoz képest, ami ma van? Bár lehetne még egyszer úgy élni, hogy az embernek ne kellene mindarra gondolnia folyton, ami nincsen és aminek más-képen kellene lenni!

Persze ezek a megváltozott életviszonyok, a fokozatos fejlődés átugrása okozta aztán azt, hogy Becskerek sem maradt annak az idillikus helynek amelyik volt. A megélhetés gondja itt is sok-sok tiltott eslekményre csábította az embereket és ma már bizony az a négy-öt csendőr, aki hajdanában ellátta a közrend szolgálatát, nem volna elég. Bárha őszinte megerősítéssel kell megállapítani, hogy a közrend ellen aránylag Becskerekén vétenek a legkevésbé. A közbiztonság azonban napról-napra erősebb támadásoknak van kitéve és így időszerűnek mutakozott a városi rendőrségnek a modern viszonyoknak megfelelően való átszervezése.

A mai nap folyamán kezdték meg ezt az átszervezési munkálatokat Berberszki polgármester és Staity főkapitány. A városi rendőrség létszámát 50 emberben állapították meg. Ezek közül két őrmesteri állás lesz normálva és 3 lovasrendőri, a többi 45 pedig gyalogrendőr lesz. A becskerekai rendőrség teljes létszáma az új szervezés szerint tehát a következő: 1 főkapitány, 1 alkaptány, 2 rendőrfogalmazó, 5 őrnök, 4 titkos rendőr, 2 rendőrőrmester, 3 lovas és 45 gyalogos rendőr.

A rendőrség illetén átszervezése természetesen új anyagi terheket ró a városra, de ezeket minden körülmények között meg kell hozni, mert a város polgárainak testi és vagyoni biztonságának megővése megéri ezt az áldozatot.

Aprópénz verése. A pénzügyminiszter elhatározta, hogy elrendeli az aprópénz verését. 25 parás, illetve 1 koronás pénzdarabokat fognak először készíteni egy fehér-színű külön e célra előállított anyagból. A pénzt Ausztriában készítik. Az említett pénzdarabok elkészítése után 10 parás = 40 filléreseket fognak verni.

HIREK.

Dr. Bogdanov Jóca főispáni kinevezése.

Beogradi tudósítónk jelenti, hogy a kormány dr. Gavrilla Emil főispán-kormánybiztost állásától felmentette és helyébe dr. Bogdanov Jóca ny. főispánt nevezte ki Torontálvármegye főispán-kormánybiztosává. Bogdanov dr. a tegnapi nap folyamán a kormány kezébe már le is tette az esküt és hivatala átvétele céljából a napokban Beeskerekre érkezik.

Beeskerek város és Torontálvármegye közönsége igaz sajnálattal veszi tudomásul a főispán távozását, mert dr. Gavrilla egész hivatali működése alatt minden kérdésben megőrizte azt a pártatlanságot, amely az ily felelősségteljes vezetőállásokban egyedüli biztosítéka az eredményes hivatali munkának és a polgárság békés együttműködésének.

De épily megnyugvással és épily örömmel köszönti a vármegye közönsége dr. Bogdanov Jóca főispáni megbízását is, aki most a változott politikai konstellációk következtében újra a megye élére kerül. Ismeri őt a közönség még első főispánisága idejéről, tudja róla, hogy a vármegye kormányzásának sokszor nehéz felelősségteljes munkájában őt mindig magasabb szempontok vezették és hogy ugyanezek a szempontok fognak érvényesülni mostani kormányzása alatt is.

Bogdanov dr. vármegyénk szülőtte, több évtizedes közhivatali működése is itt folyt le a vármegye területén, ismeri a megyei viszonyokat, ismeri bajainkat, tudja, hogy milyen kérdések várnak sürgős megoldásra — ezért az ő főispáni megbízása a legszélesebb körök meglegedésével találkozik.

A városi lakáshivatal új vezetője. Zsenár Emil városi tanácsost, a lakáshivatal eddigi vezetőjét állásától a polgármester saját kérelmére fölmentette. Szeptember 1-től a lakásügyek vezetője dr. Grubity Andrea városi főjegyző.

Németnyelvű kereskedelmi iskola Beeskereken. A közoktatásügyi minisztérium megengedte, hogy Beeskereken az 1920. tanévben német tannyelvű feskereskedelmi iskolát létesítsenek, amelynek a meglévő kereskedelmi iskolával párhuzamos osztályai lennének. Jelentkezések az iskolába való felvételre lehetőleg azonnal a „Neue Zeit“ szerkesztőségéhez vagy a Deutscher Wirtschafts und Kulturverein igazgatóságához Tolveth Oszkár bankigazgatóhoz, Beeskereken intézendők. A jelentkezésnél meg kell írni, hogy hányadik osztályba óhajta az illető a felvételét. Tandij 460 korona, beiratási díj 60 korona.

Árukivitel márká és cseh korona ellenében. A veliki beeskereki kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a pénzügyminisztériumnak a határozata értelmében országunkból az áruknak Németországba való kivitelét német márká ellenében; Csehszlovákiából pedig szlovák korona ellenében engedélyezte.

Zeniskola. Gild e Vendel zenetanár magánzeneiskolájába a beiratásokat az 1920—21. tanévre szeptember hó 1-én megkezdte. Beiratkozni lehet délelőtt 8—11-ig, délután 3—5-ig Miliésina (Bakies) utca 5. szám alatt.

Luxuscikkek behozatala. A beeskereki bánáti és iparkamara közli, hogy a vámhivatali igazgatóság megengedte azon luxuscikkeknek a behozatalát, amelyek 1920. évi március 23-ika előtt rendeltettek meg. Azon kereskedők, akiknek ilyen árurendeléseik vannak, az árubehozatal iránti kérvényeiket 2 dináros bélyeggel ellátottan folyó évi szeptember hó 5-éig a vámhivatal vezérigazgatóságához címezve adják be (Generalna direkcija Carina). A kérvényeket fel kell szerelni egy oly bizonyítvánnyal, amellyel igazolni tudják, hogy az áru folyó évi március hó 23-ika előtt rendeltették meg. A később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek. A szeptember 5-én még feladott kérvények elfogadhatnak.

Népünnepély és atlétikai verseny Temerinben, melyet 1920 szeptember hó 8-án (Kisasszony napján) rendez a Temerini Munkás Testedző Egyesület. 1. Megnyitó beszéd. (Ünnepi szónok.) 2. Orseszter. (Buzás fuvózenekara.) 3. Konferálás a műsorról. 4. 100 m. síkfutás. 5. 100m. gátfutás. 6. 500 m. síkfutás. 7. Magasugrás. 8. Távolugrás. 9. Súlydobás. 10. Diszkoszvetés. 11. Birkózás. (Bajnoki.) 12. Tornagyakorlatok. 13. Kötélhuzás. 14. Orseszter. 15. Konferálás a népünnepély kezdetéről. 16. Zsákfutás. 17. Bögretörés. 18. Kabaré. 19. Vigmókák. 20. Lepényverseny (és lekváros zsemlyevetés). 21. Orseszter. 22. Táncközben: Szépségverseny (női). Világposta. Amerikai házasság. Orrverseny. Amerikai árverés. Férfi rutságverseny. Sorsjáték stb. Díjok oklevelek, ezüst- és bronzérmek lettek kitűzve. Nevezési határidő 1920 szeptember 8-án d. e. 10 óráig. Nevezési díj nemként 30 K. A tiszta jövedelem 25%-a egy szegénysorsu fiu taníttatására fordítatik. — Minden külön értesítés helyett.

Meghalt V. K. Vanderbilt. Amerika egyik leggazdagabb pénzembere New-York melletti villájában. V. K. Vanderbilt unokája volt Cornelius Vanderbiltnak, a milliárdos vagyon megalapítójának, aki mint szegény tutaajos kezdte karrierjét a Hudson folyamon.

Ausztria Amerikából kap lisztet. Szeptember végén Ausztria számára Amerikából mintegy 197000 tonna liszt érkezik. Augusztus folyamán mintegy 27000 tonna liszt érkezett 3 hajóval Trientbe, másik két hajót pedig szeptemberre várnak. A Jugoszláviában történt fuvardíjemelések következtében a liszt legnagyobb része Trbizsen át fog menni. Tehát már jelentkeznek a fuvardíjemelések következményei, kezdjük lassanként elveszíteni az átmeneti forgalmat. Így egyrészt benn drága az áru, másrészt pedig kisebbedik a jövedelem, a melyet eddig az átmeneti közlekedés hozott.

Esnek a borárak. Szlovénia különböző részeiből érkező hírek szerint ott a borárak nagy mértékben estek a jó termés kilátások miatt. Az öbort 11 koronájával árusítják literenként.

A zsidó állam első hajója. Jaffában (Palesztina) tengerre bocsátották az első zsidó hajót. A neve „Előfutár“ és árbócán a zsidó állam zászlója leng. A zászló az angol színeket viseli, a zsidócsillaggal, mint az angol protektorátus szimbólumát.

A budapesti községi tisztviselők választása. Dr. Bródy, Budapest főpolgármesterének lemondása folytán a főpolgármesteri állásra a következők pályáznak: Dr. Sipőcz Jenő, Folkusházy Lajos, Rényi Dezső dr. és Buzád Ferenc. Az alpolgármesteri állásra Folkusházy és Déry adták be pályázatukat, a tanácsnoki állásokra 95 pályázat érkezett be. A jelölő-bizottság augusztus 30-án ejti meg a jelölést. Dr. Bódy főpolgármester, aki 31 évet töltött Budapest szolgálatában, azért mondott le, mert a budapesti többségi párt állást foglalt elene.

Új sportlap Novisadon. Szombaton jelenik meg Szmotra — Szemle címen egy teljesen modern héti sportlap Novisadon, mely a sport minden ágával foglalkozik.

A Veliki Beeskereki Budlibieska-Asztaltársaság szeptember hó 18-án a Páris (Pest)-szálloda összes helyiségeiben szegény gyermekek felruházása javára nagyszabású szüreti mulatságot rendez, melyre a n. é. pártoló közönség figyelmét ezúton is felhívja. Bővebbet a falragaszokon, mely a közel napokban lesz kibocsájtva. — A rendezőség.

Felülfizetések. A Veliki Beeskereki Budlibieska-Asztaltársaság által július hó 25-én és augusztus hó 1-én a szegény gyermekek felruházása céljából két ízben rendezett díjtekvés alkalmával a következő felülfizetések történtek: Fejes Géza 5, Molnár Jánosné 20, Pletscher Péter 40, Meszmann Péter 4, Arnold András 20, Grosz Márton 22, Csuresics Dusan 40, Beitz Ló-

rinc 20, Feketics Mihály 30, Radu M. 20, Kovács János 10, Rádt János 10, Gál János 9, Zettel János 10, Schmidt Ferencné 40, Szobcsák Ferenc 40, Petry József 10, N. N. 20, N. N. 20, Molnár Lajos rövidárkereskedő 20, Bobek György 50, Heinrich Domonkos 10, Binder József 10, Keller Antalné 10, Glaug János 29, Fazekas József 30, Bortscheller Ferenc 50, Leitermann Béla 20, Glassen Ferenc 20, Fiedler János 30, Geyer Lajos 40, Molnár Jánosné 20, Bagoly József 20, Schmidt Ferenc 20, Schmidt Ferencné 20, ifj. Schmidt Ferenc 20, Schmidt István 20, Schmidt Etuska 20, idősb. Schmidt Ferenc 20, Schmidt Mária 20, Galler Jánosné 20, Bortscheller Ferenc 20, Pletscher Péter 30, Zettel Jánosné 20, Nazdravetzky Endre 10, Bobek György 40, Ellmer János 60, Hieber Hugó 20, Czirra János 9, Hegedüs János 9, Ellmer Jánosné 20, Grünfeld Armin ékszerész 40, Salamon Samu ékszerész 20, Hoffmann Gáspárné 20, Neograd Miklós 10, Molnár Lajos rövidárkereskedő 20, Lóczy György 8, Hochholzer János 20, Lutsch Péter 40, Hizli Ferenc 40, „Zrij“-asztaltársaság 30, B. Gy. 30, Markov István 30, Korényi László 40, Könya Imre 20, Glassen Ferenc 14, Szauer Árpád 20, Az asztaltársaság zenekarától 50, Lukács Lajos 29, Ágoston Ede koszorúmegváltás címén 52, Hermál Józsefné 100, Toskov Péter 60, Toskov Mihály 9, K. F. 20, Dalinyák Mihály 9, Kollarién Gábor gyógyszerész 20, Könya Ferenc 150, N. E. 10, Czirra József 10, Wester Ferenc 6, Scheiring Gusztáv 20 korona. Fogadják ez uton is a nemes adakozók a Budlibieska-Asztaltársaság részéről a szegény gyermekek nevében a legáltalásabb köszönetet. — Az elnökség.

Kamenjev nyilatkozata a bolsevizmus európai térhódításáról.

Egy diplomata, aki hosszú bécsi működése alatt jól megismerte Ausztria politikai viszonyait és aki az entente jelenlegi viszonyait is jól ismeri, a következő nyilatkozatot tette egy Kamenjevvel folytatott beszélgetés után.

Röviddel ezelőt Londonban voltam és alkalmam volt bizalmas körben a szovjet képviselőjével, Kamenjevvel beszélgetni. Kamenjev nem titkolta, hogy dacára az oroszok fényes katonai sikereinek a szovjet vezetői között nagy a lehangoltság, mert meggyőződtek róla, hogy Európa nagy szervezettel egyesült munkástömegei, különösen az angol és francia munkásság a Szovjet-állam létesítését kereken visszautasították. Magában a legyőzött és kétségbeesett Németországban sem akarnak tudni egy erőszakos felfordulásról és csak azok a kommunista kisebbségek tartanak ki az erőszak politikája mellett, akik a moszkvai kormány feltétlen csatlósai. Ez a világbolseviki szempontból mélyen fájdalmas, mert a régi gazdasági élet időközben a régi kapitalisztikus bázison megerősödni készül és ez a reakciót mindenesetre erősíti. Eddig Kamenjev nyilatkozata.

Ami már most az osztrák munkásvezérek megatartását illeti, az entente-ban az a meggyőződés, hogy az utóbbi időben idegesség és bizonytalanság váltotta föl eddigi mérsékelt és megmondott irányukat. Az a kísérlet, hogy Kun Belát néven Oroszországba szöktették, de különösen az a fanatikusság, amellyel a Magyarország elleni bojkottban résztvettek, bizonyítják ezt a legjobban. Az osztrák munkásvezéreknek óvatosabbnak kellene lenniük az irányzatuk megválasztásában, hogy a kispolgárságot és a konzervatív, náluknál nagyobb tömegű parasztságot valamilyen módon maguknak meghódítsák. Nem mondok titkot, ha elárulom, hogy az entente rövid időn belül erőlyesen követelni fogja a bécsi munkástanács megszüntetését. A kis, életgyenge Ausztria, amely az entente segítségével nélkül néhány hónapon belül éhenhalna, nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy egy bolsevista mellékkormányt engedjen állandó gátló munkában. Mert ez nemcsak megnehezíti az újraépítési munkát, hanem elvadija Ausztriától merika és a nyugat kapitalista, szervezői köreit.

Ma megkezdődött az olcsó cipővásár!

1 pár kivágott női vászoncipő	196 K
1 „ magas női cipő	300 „
1 „ chevro cipő antiloppal .	396 „
1 „ férfi cipő	300 „
1 „ férfi félcipő antiloppal .	396 „
1 „ szandál	156 „

Kapható: **T. A. Bata** cégnél, **Biroviyev Fülöp.**

Alsótittebe község előljáróitól.
817—1920. szám. 1621

Árverési hirdetés.

Alulírott községi előljáróság közhirre teszi, hogy a község tulajdonát képező vadászati jogot folyó évi szeptember hó 19-én d. e. 11 órakor a község házában nyilvános árverésen 1920 január 1-től kezdődő hat évi időtartamra bérbeadja.

Kikiáltási ár évi 500 korona, bántpénz 10 százalék.

Közelebbi feltételek megtudhatók a jegyzői irodában.

Alsótittebe, 1920 augusztus hó 30-án.

Dr. Bodó Máttyás,
jegyző.

Deák József,
bíró.

Egy drb 58 hektoliteres, jókarban levő

boroshordó eladó.

1620
Özv. Heim Lászlóné Mokrin.

Révai Adolf

Subotica-Szabadka

Magyar-utca 578. sz.
Telefon 551. Naktár a csirkepiaci közben

Ajánl vagontételben azonnali szállításra elsőrendű fával égetett, kőmentes fehér darabos meszet, száraz, velláztott faszenet, portland cementet, továbbá meszelőt, meszelőnyelet, falapátot, favellát minden mennyiségben. 1622

Keresünk megvételre

két darab egyenlő 120—130 cm széles 200—220 cm magas

ajtót

lehetőleg tokokkal és teljes vasalással. 1593

LURÁCS ÉS TÁRSAI R.-T. Veliki Bečkerek. Telefon 151.

Finom szeszt és denaturált szeszt

ujvidéki gyárunkból 100 literen felül minden mennyiségben szállítunk

Königstädter Testvérek NOVISAD (UJVIDÉK).

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek

Egy jól bevezetett, Jugoszláviában hatóságilag engedélyezett Biztosító társulat keres veliki bečkereki székhellyel Torontálmege részére

ügyes főügynököt

Közelebbit e lap kiadóhivatalánál.

Vennék

vagy bérbevennék motor- vagy gőzerőre berendezett

vámmalmot.

Ajánlatokat „Malom” jeligére a kiadóhivatal továbbít.

Jókarban levő

kovácsszerszám

azonnal eladó.

Burghardt József, Magyarcsernye

Modern

fényképész

sok évi prakszissal, elsőrangú üzlethez megfelelő tőkével társulna.

Ajánlatok „Mebizható” jeligével a kiadóba.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

TORONTÁL-t

Figyelem! Az őszi és téli kalapudonságok már itt vannak

Tolvay Laura

nőikalap divattermében.

Legjobb előnyömdai minták.

Nagy választék filz-, velur- és barysonykalapokban. Renoválások és kalapatvasalások elvállalhatnak

A Veliki Bečkereki forgalmi főnökség területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.
Érvényes augusztus 1-től.

Veliki Bečkerek—Pancevo

480	839	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	2125	1807
945	1207	érk.	Antalfalva	↓	ind.	1728	1415
			Pancevo				

Veliki Bečkerek—Vrsac

338	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	1925	
808	érk.	Vrsac	↓	ind.	1348	

Vel. Bečkerek—Vel. Kikinda

1918	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	649	
2185	érk.	Karlova	↓	ind.	449	
2218	ind.	Vel. Kikinda	↑	érk.	425	
	érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	346	

Vel. Bečkerek—Zsombolya (keskenyvágyúny)

1207	ind.	Nagybečkerek	↑	érk.	818	
1606	érk.	Zsombolya	↓	ind.	424	

Veliki Bečkerek—Subotica.

1281	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	1257	
1451	érk.	Karlova	↓	ind.	1044	
1616	ind.	Csókka	↑	érk.	921	
1850	érk.	Subotica	↓	ind.	610	

Subotica—Vel.-Bečkerek—Pancevo

610	ind.	Subotica	↑	érk.	1850	
1257	érk.	Vel. Bečkerek	↓	ind.	1281	
1621	ind.	Pancevo	↑	érk.	759	

Karlova—Vel. Kikinda

1101	ind.	Karlova	↑	érk.	1268	850
1140	érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	1216	814

Zsombolya—Sireg

1455	ind.	Zsombolya	↑	érk.	659	
1840	érk.	Szereg	↓	ind.	512	

Zsombolya—Öregfalu

1780	ind.	Zsombolya	↑	érk.	368	
1840	érk.	Öregfalu	↓	ind.	368	

Versecz—Fehértemplom

1715	ind.	Versecz	↑	érk.	700	
1819	érk.	Fehértemplom	↓	ind.	610	

Kovacsica (Antalfalva)—Pancevo

650	ind.	Kovacsica	↑	érk.	1423	
818	érk.	Pancevo	↓	ind.	1299	

Kovacsica—Szamos

1500	ind.	Kovacsica	↑	érk.	647	
1552	érk.	Szamos	↓	ind.	556	

Secsanj—Szamos

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1093	
547	érk.	Szamos	↓	ind.	1093	

Secsanj—Samos—Alibunár

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1808	
547	érk.	Samos	↓	ind.	1720	
	ind.	Alibunár	↑	érk.		
	érk.		↓	ind.		

Kiadó: **Moltz Fer. Pál**